

Vedlegg Grøntplan for Oslo
Lukkede vassdrag i Oslo aktuelle for gjenåpning: Hovinbekken

NLA Oslo/Akershus er meget glad for det solide arbeidet med grøntplanen for Oslo.

Blågrønn hagekunst gjennom århundrene

Det går en tydelig blågrønn tråd gjennom byplanhistorien fra Versailles til Hovinbekken, der det blågrønne og det offentlige rom tilhørende dette, spiller hovedrollen og vil danne strukturer som vil vare i hundrevis av år. De store parkarbeidene fra 1600-tallet ble tatt opp igjen på 1800-tallet, men da med infrastruktur og med et helseperspektiv. Det grønne skulle gi en sunn befolkning, da som nå. Dette er blågrønne strukturer som har vært sterke nok til å motstå flere hundre år med byvekst og samfunnsendringer. Byparken i Paris, parksystemer i Boston og Central park i New York er referanser fra metropolene, som ofte har vann som tema.

Norsk retning: Rensing og parklegging av Akerselva ble lansert av borgermester (rådmann) Jacob Høe i 1916 og satt i gang av det nystarta Parkvesenet året etter. Vassdraga i Oslo viser bylandskapets logikk. Beplanta elvebredder med turstier innfører en etterlengtet blågrønn logikk gjennom den tette murbyen, i forstedenes utydelige struktur og villaområdenes mangel på offentlige rom. Vassdraget binder sammen bydelene og skaper begeistring hos alle. Elvene og bekkene beskriver lavpunktet i landskapet. Vannet vil skape grunnlaget for biologisk mangfold.

Bakgrunn: Hovinbekken er det 4 største vassdraget i byen og er oppkalt etter Hovingårdene. Hovinbekken kommer fra Trollvann på østsida av Grefsenåsen, får tilsig fra Kolås, renner øst for Bjerkebanen ned mellom Hasle i vest og Hovin i øst. Før overhvelvinga til kulvert startet i 1879, rant den videre gjennom Ensjødalen mellom Galgeberg og Åkerberg. I middelalderen dannet den Oslos grense før den rant ut i Bjørvika, slik som Sigrid Undset beskriver i "Kristin Lavransdatter", når hun passerer Oslos bygrensa for 700 år siden.

Hovinbekkens renessanse: Vannet er logikken i landskapet og skaper et samlende og oppdragende element som går igjen i all stor hagekunst, landskapsarkitektur, byforming og byplanlegging. Store nedbørsmengder, kombinert med dramatisk topografi og kort vei fra fjell til fjord, gjør at landet vårt kan beskrives som de tusen bekkers land. Landskapsarkitekt Rainer Stange, 2002, den gang på Snøhetta AS, lanserte under arbeidet med "*Ensjø i blått, grønt og grått*" kongstanken med å åpne Hovinbekken fra Grefsenåsen til Bispevika i en 8,5 km lang turvei med en fossende og brusende Hovinbekk. Den skal knytte sammen sentrum, bydelene i mellom i en blågrønn promenade fra Bjerke, Økern, Ensjø til Grønland og Gamlebyen. Flere landskapsarkitekter og landskapsarkitektkontorer har de siste 10 årene arbeidet på ulike plan for å gjenåpne Hovinbekken fra Grefsenkollen til Bispevika til det 21. århundres store blågrønne byplangrep slik Akerselva var i det 20 århundre.

Mange brudd

NLA foreslår at Hovinbekken åpnes der den går i rør. Der den er åpen må det turveien få passere fritt under nye bruer, siden de dagens gatenett på Bjerke lager barrierer mellom Marka og fjorden eller byen.

Nye Hovin

Reint vann med korrekt bunnsstrat for fisk og liv i vannet, skjørpil og hvitpil plantet langs breddene, brede turveier med belysning og mange benker er et vokabular som kunne gå igjen der det er god plass. Kanaler og harde kanter brukes for å markere steder eller der det er trangt om plassen. Det typiske for Hovinbekken er relativt lite vann, og med stor variasjon mellom tørke og flom. Dette gir mange stryk, fosser og fall, som gjør Hovinbekken til ett av Oslos vakreste og mest dramatiske vassdrag med kort avstand fra den tette og trange murbyen til Økerns grå asfaltflater og næringsbygg, via småhusene i villahagene til 1960-talls blokker og endelig marka og utsikt fra Grefsen tilbake til Oslofjorden.